

**Coimisiún na Scrúduithe Stáit
State Examinations Commission**

LEAVING CERTIFICATE EXAMINATION, 2008

BULGARIAN

HIGHER LEVEL

**Wednesday, 11th June
Afternoon 2.00 p.m. to 5.00 p.m.**

Български език

Прочетете внимателно следния текст и след това отговорете на въпросите. Изпълнете всички задачи от трите части. Всички отговори трябва да бъдат написани на български език.

В очакване на края

1. Повечето от учените, жадуващи обществено внимание, са категорични - чака ни погибел. Не могат да се разберат само дали то ще стане от глобално прегряване или от нов ледников период; дали от изчерпване на ресурсите или от превръщане на земята в бунище поради свръхпотребление; дали от ядрен апокалипсис, от озонова дупка или от някой непобедим вирус...
2. Хората на религиите са на същото мнение, при това както в официалните, така и сред дребните сектантски колективи... Един такъв колектив се закопа под земята в руската Пензенска област и вече повече от два месеца 35 души, между които 4 деца, чакат там долу свършека на света. Самият свършек щял да дойде през май 2008...
3. Ние сме далеч от обладанието на достоверни и категорични знания както за близкото, така и за по-далечното бъдеще. Сигурно е, разбира се, че някога нещо е започнало и съответно някога нещо ще свърши, дори можем да се видим като това нещо без особен напън. Повече ме занимава обаче феноменът на самото очакване, нуждата от такова напрежение, източниците му, функцията на подобен гъдел за медии, църкви и империи...
4. Ако се вярва на най-новите стракове, от тази година, то през следващия половин век ще се смразяваме. Източниците на подобна информация не са само газетите. В началото на 2008-а учените от Главната астрономическа обсерватория на Руската академия на науките заявиха, че към 2012 година Земята ще почне да стине заради променената слънчева активност. А директорът на Научноизследователския център за изследвания на Космоса в Орландо, Флорида, потвърди на 2 януари, че прогнозите на НАСА за предстоящо заледряване са верни. Това е свързано със забавяне на движението на потоците слънчево вещество по повърхността на светилото - то вещаело нов ледников период докъм средата на XXI век.
5. Тази теория обаче има и много противници, които твърдят тъкмо обратното - ще има затопляне; арктическите ледове ще се разтопят и първо ще се наводним, а после половината земя ще стане Сахара. Двете концепции захранват както сериозната, така и жълтата преса от няколко десетилетия.
6. Ние, двоумейки се дали да се запасяваме с кожуси или с камили и кремове срещу слънчево изгаряне, следва да пазим и остатъци от здрав скепсис. И не защото светът не е преживял и няма да преживява опустошителни бедствия или защото не е подвластен на цикли, свързани със слънчевата активност...

"Благодарение" например на един такъв "малък ледников период" от XV до началото на XVIII век по цялата земя настъпили усилни за земеделието години, а по някои места, като например в Гренландия, норвежките колонизатори измират до един от студ и глад.

7. Мисля си, че човечеството не само е преживяло много действителни катастрофи, но дълбоко в себе си тръпне в очакване на следващата, най-голямата. Тези му есхатологични страхове (блянове?) са част от двойствеността на самото съществуване. Казано с други думи, човек вероятно живее по-смислено, ако има спомен за начало и заплаха от край.

8. Ник Хорнби е автор на един забавен роман - "Дългият път надолу". В него група самоубийци се срещат на покрива на висока сграда (решили са случайно по едно и също време да се хвърлят). Впоследствие се заприказват, става им интересно и решават да отложат с няколко месеца екшъна, като поживеят още от чист интерес какво ще стане помежду им и въобще. На следващата среща на покрива обаче групата решава да отложи с още няколко месеца хвърлянето и си определя ново randevu, пак там. След това се стига до ново отлагане... и така свършва книгата.

9. Дали без съответните дати, заплахи и апокалиптични прогнози, мними или реални, бихме били по-хармонични? Едва ли. Съставна част от нашата активност е съзнанието за възможен личен и масов свършек. Той се прививда като игра на космическото съзнание ("Една одисея в космоса" на Артър Кларк), съден ден пред Демиурга (Йоан Златоуст), метафора за тържество на справедливостта над безумното световно устройство ("Титаник" на Ханс Магнус Енцесбергер).

Откъс от " Дългият път надолу, или скуката на Мери" от Бойко Ламбовски, в., „Сега”, 22.01.2008.

ЗАДАЧИ

(100 точки)

Първа част (30 /100)

1. Какво е значението на думите или на словосъчетанията в текста?

а) двойственост	1 точка
б) гъдел	1 точка
в) погибел	1 точка
г) достоверен	1 точка
д) сектантски колективи	1 точка

2. За какъв „феномен на очакване” се говори в текста?

5 точки

3. Цитирайте две противоположни научни хипотези за настъпващи климатични промени на земята.

5 точки

4. Имало ли е в историята на човечеството други подобни климатични бедствия?

5 точки

5. Как се отнася авторът към съвременните апокалиптични тревоги?

5 точки

6. Защо, според вас, авторът нарича есхатологичните страхове на човечеството също „блянове“?

5 точки

Втора част (30/100)

„Дали без съответните дати, заплахи и апокалиптични прогнози, мними или реални, бихме били по-хармонични?“

Направете коментар и изразете мнението си (с около 100 думи).

30 точки

Трета част (40/100)

Напишете съчинение (минимум 300 думи) **на една** от следните теми:

1. В очакване на края на света

или

2. Общуваме ли по-добре в нашия свят на хиперкомуникация, на и-мейлове, на чат-стаи и мобилни телефони?

40 точки